

FETHİYE GÖCEK ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ

KIYI VE DENİZ ALANLARININ BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK TESPİTİ PROJESİ

AMAÇ: Fethiye Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesinin kıyı ve deniz alanlarının biyolojik çeşitliliğini tespit etmek amacıyla 2010 yılında proje çalışması yapılmıştır. Çalışmada, bölgenin biyoçeşitliliğinin saptanmasının yanısıra, bölgedeki kıyı ve deniz ortamının karşı karşıya kaldığı çevresel sorunlar tespit edilmiş ve bu konuda bölge için en uygun çözümlerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla gerekli veriler toplanmıştır. Ayrıca bu çalışmada koruma altındaki türler, egzotik türler ve fasiyes oluşturan türlerin (özellikle alg ve fanerogamlar) bölgedeki dağılımları ve popülasyon yapıları araştırılmıştır. Bölgeyi temsil eden 15 istasyonda deniz suyunda fiziksel, kimyasal, biyolojik ve bakteriyolojik analizler gerçekleştirilmiştir.

Fethiye- Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi:

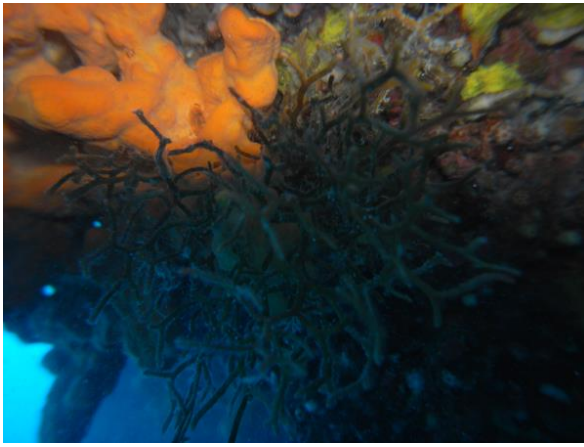
12.06.1988 tarih ve 88/13019 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Özel Çevre Koruma Bölgesi tespit ve ilan edilen Fethiye-Göcek; Muğla ili, Fethiye ilçesi ve buna bağlı 6 belde ve 6 köyden oluşmaktadır. Toplam alanı 817 km² olan Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi Muğla İlinin Akdeniz Bölgesi sınırları içinde ve güneydoğusunda yer alır. Muğla'nın yaklaşık 120 km güney doğusunda yer alan bölge, Mendos Dağı'nın eteğinde, iç körfezin hemen doğu kenarında bulunmaktadır. Teke Yarımadası'nın da batı kesiminde yer alan Fethiye İlçesinin, kuzeybatısında Köyceğiz İlçesi, kuzeyde Denizli, Burdur, doğuda ise Antalya yer alır.

Özel Çevre Koruma Bölgeleri (ÖÇKB) ve Deniz Koruma Alanları son yıllarda canlıların ve çevrenin korunması ve yönetiminin önemli bir aracı haline gelmiştir. Bu bölgeler canlıların doğal ortamında korunmasını sağlamaktadır. Genel olarak koruma bölgeleri pek çok amaçla oluşturulurlar ve yönetilirler. Bu amaçlar;

- 1) Doğal yaşamı korumak,
- 2) Türleri ve ekosistemleri korumak,
- 3) Çevresel hizmetleri yönetmek,
- 4) Turizm ve gezinti alanları oluşturmak,
- 5) Eğitim amaçlı kullanmak,
- 6) Doğal ekosistemlerin kaynaklarını sürdürülebilir bir şekilde kullanmak,
- 7) Kültürel ve geleneksel özellikleri korumak,
- 8) Bilimsel araştırmalar gerçekleştirmektir.

Bu amaçların tamamının gerçekleştirildiği Özel Çevre Koruma Bölgeleri (ÖÇKB), son 20 yıl içinde yapılan çalışmalarla sahip oldukları kıyı ve deniz alanlarının biyolojik çeşitliliğinin muhafaza edilmesi, tehdit ve tehlike altındaki türler ile bilhassa endemik türlerin yaşam alanlarının korunması, rehabilite edilmesi ve yönetilmesinde önemli ve etkin bir araç haline gelmiştir.

ÖÇKB'ler ulusal ve bölgesel ekonomiye de önemli katkılar sağlamaktadır. Doğal yaşamın ve çevrenin korunmasıyla ekoturizm canlanmakta ve biyolojik kaynaklar (örneğin balık çeşitliliği ve stokları) nicelik ve nitelik olarak artmaktadır. Bu bölgelerin yönetimi, kaynakların yapısına, kullanım şekline ve insan aktivitelerine bağlı olarak çeşitlilik gösterir. Koruma, bazı bölgelerde çevresel zararlara yol açabilecek tüm aktivitelere karşı yapılırken, bazı bölgelerde ise balıkçılık ve gemicilik gibi sınırlı sayıda aktivitelere karşı yapılmaktadır. Deniz koruma alanları aşırı avcılığı engelleme ve stokların iyileşmesine katkı yapmayı hedefleyen ileri balıkçılık yönetimi olarak da dikkat çekmektedir. İnsan faaliyetlerinin doğal kaynaklar üzerinde gittikçe artan bir baskı oluşturması nedeniyle, koruma alanları deniz ekosistemlerinin etkin ve sürekli korunmasında hayati bir rol üstlenmektedir.

Fethiye Göcek ÖÇK Bölgesi Kıyı ve Deniz Alanlarının Biyolojik Çeşitlilik Tespiti Projesi kapsamında bölgenin 345 km² olan kıyı ve deniz alanında tüm koylar ve adalar dahil olmak üzere 55m derinliğe kadar olan alanlarında belirlenen 88 istasyonda gerçekleştirilen 581 scuba ve 335 serbest dalış ile elde edilen biyolojik çeşitlilik araştırmaları ve bölgeyi temsil eden 15 istasyonda deniz suyunda ve sedimanda gerçekleştirilen fiziksel, kimyasal, biyolojik ve bakteriyolojik analizleri kapsamaktadır.

Araştırma bölgesinde türlerin derinliğe göre dağılımları incelendiğinde en az tür supralittoral (11 tür) zonda, en fazla tür (1225 tür) ise 5 ile 55 metre derinlikler arasında saptanmıştır. Tespit edilen taksonomik gruplardan Polychaeta en fazla tür sayısına (347 tür) sahip olup, bu grubu sırasıyla Mollusca (288 tür) ve Crustacea (264 tür) izlemektedir.

Fethiye-Göcek ÖÇKB'de Bern ve Barselona sözleşmeleri ile IUCN listesine göre Akdeniz'de koruma altına alınan türlerden 40'ı tespit edilmiştir. Bölgede en fazla türle temsil edilen grup Mollusca (7 tür) olup, bu grubu Porifera (6 tür) ve Crustacea (6 tür) izlemektedir. İstasyonlarda sürüngenlere (*Caretta caretta* ve *Trionyx triunguis*) ve memelilere (*Monachus monachus* ve *Tursiops truncatus*) ait 2'şer tür saptanmıştır.

Bölgede 11 sistematik gruba ait toplam 93 egzotik tür tespit edilmiştir. Sistematik gruplardan Pisces 23 egzotik türle ilk sırayı alırken, bu grubu Crustacea (20 tür), Polychaeta (17 tür) ve Mollusca (18 tür) takip etmektedir. Magnoliophyta istasyonlarda 1 egzotik türle (*Halophila stipulacea*) temsil edilir. Tespit edilen türlerden *Microcosmos exasperatus* ve *Vanderhorstia mertensi* ülkemiz sahillerinden ilk kez kaydedilmektedir.